

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2016 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18.04.2016 r.
nr 1840 podpis.....

DZW-II.070.39.2016.ES

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 18.04.16
nr 2388 podpis.....

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Aleksandra Szwedę złożone podczas 12. Posiedzenia Senatu RP w dniu 10 marca 2016 r., przekazane przy piśmie z dnia 18 marca 2016 r., znak:BPS/043-12-202/16, w sprawie konieczności dokonania zmian prawnych w gospodarce osadowej, dotyczącej osadów ściekowych, uprzejmie informuję co następuje.

Obserwowany w ostatnich latach wzrost ilości komunalnych osadów ściekowych spowodowany jest przede wszystkim dynamicznym rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, którego integralną część stanowi budowa infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków oraz ich dostosowanie do wymogów art.5 ust. 2 dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG).

Krajowe regulacje prawne odnoszące się do kwestii osadów ściekowych zawarte są w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 r., poz.139, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych(Dz. U. z 2006 r., Nr 136, poz. 964 oraz z 2015 r., poz. 1456).

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne nakłada obowiązek przygotowania Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). W odniesieniu do osadów ściekowych ustawa ta w ramach sprawozdań z KPOŚK nakłada wymóg informowania właściwego marszałka o ilości wytworzonych w ciągu roku osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych danej aglomeracji oraz osposobie postępowania z tymi osadami. Informację taką zawiera również wymagane przepisami tej ustawy sprawozdanie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej przedkładane co 2 lata Radzie Ministrów za pośrednictwem ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Plan przedsięwzięć niezbędnych do realizacji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej uwzględniany jest w KPOŚK i jego kolejnych aktualizacjach. W projekcie czwartej aktualizacji KPOŚK uwzględniono aglomeracje – zgodnie z definicją ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, na obszarze których realizowane bądź planowane są przedsięwzięcia zmierzające do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej m.in. poprzez modernizację układów przeróbki

komunalnych osadów ściekowych. Przedstawienie informacji o sposobie zagospodarowania osadów ściekowych jest także wymagane na etapie uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego i powinna być elementem operatu wodnoprawnego. Z kolei rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych stanowi, że osady z oczyszczalni ścieków obsługującej zbiorczy system kanalizacyjny nie powinny stanowić zagrożenia dla środowiska oraz powinny nadawać się do ich stosowania zgodnie z przepisami o odpadach. Natomiast kwestie dotyczące komunalnych osadów ściekowych, które uzyskują status odpadu, są regulowane w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21, z późn. zm.);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1923);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 257);
- rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. z 2015, poz. 1277);
- rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów oraz sposobów postępowania z odpadami powstałymi w wyniku tego procesu (Dz. U. z 2016 r., poz. 108);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1546, z późn. zm.);
- wykorzystanie ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych do produkcji nawozu lub środka wspomagającego wzrost roślin jest regulowane przez ustawę z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2011 r., Nr 106, poz. 622 z późn. zm.) oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2008 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu (Dz. U. 2008 r., Nr 129, poz. 76).

Przepisy ustawy o odpadach stanowią, że zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami w pierwszej kolejności należy zapobiegać powstawaniu komunalnych osadów ściekowych (np. przez poddawanie osadów takim procesom przeróbki jak dezintegracja, głęboka stabilizacja, higienizacja i odwodnienie). Nie jest jednak możliwe całkowite zapobieżenie powstania komunalnych osadów ściekowych stanowiących odpady, można jedynie zminimalizować ich ilość oraz wpływać na ich jakość.

W wyniku procesów przeróbki osadów ściekowych w oczyszczalni ścieków uzyskujemy odpady o różnych właściwościach. W zależności od przyjętej przez wytwórcę odpadów ich klasyfikacji można skierować je do przetwarzania w procesie odzysku lub unieszkodliwiania. Odpady te mogą również być poddawane pośrednim procesom przetwarzania w celu zmiany ich właściwości. W tym miejscu, należy wskazać, iż na etapie planowania budowy lub modernizacji niektórych oczyszczalni ścieków często w niewystarczającym stopniu uwzględnia się odpowiednie rozwiązania mające wpływ na skład komunalnych osadów ściekowych, biorąc pod uwagę zarówno jakość przyjmowanych do oczyszczalni ścieków, sposoby ich oczyszczania, jaki i sposoby przeróbki powstających osadów ściekowych.

Na zagospodarowanie komunalnych osadów ściekowych, jako odpadów, wpływają przede wszystkim ich właściwości fizyczne takie jak postać w jakiej występują (płynna, mazista, ziemista), właściwości chemiczne takie jak, zawartość materii organicznej, która jest uzależniona od stopnia ustabilizowania i zawartości zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi, a także właściwości biologiczne takie jak bezpieczeństwo sanitarne, w tym obecność organizmów patogennych.

W zależności od postaci, w jakiej występują oraz ich jakości, komunalne osady ściekowe jako odpady mogą być poddane odzyskowi w kompostowniach, biogazowniach lub po ich uprzednim ustabilizowaniu – stosowane bezpośrednio na powierzchni ziemi, poddane recyklingowi organicznemu, w tym kompostowaniu wraz z innymi odpadami w celu uzyskania produktu o określonej jakości, wprowadzanego do obrotu na podstawie przepisów zawartych w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu albo unieszkodliwianiu poprzez termicznie przekształcane w spalarniach lub współspalarniach odpadów (m.in. w cementowniach).

Warunki zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w ramach odzysku na powierzchni ziemi uregulowane są głównie w przepisach art. 96 ustawy o odpadach oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych. Przepisy te określają szczegółowe warunki stosowania komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio na powierzchni ziemi. Ponadto, kwestie termicznego przekształcania komunalnych osadów ściekowych regulują przepisy art. 155-163 ustawy o odpadach oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów oraz sposobów postępowania z odpadami powstałymi w wyniku tego procesu.

Ustawa o odpadach nakłada obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami na poziomie krajowym i wojewódzkim, które zawierają analizę, przyjęte cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami, w tym komunalnych osadów ściekowych, które mają status odpadu. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (KPGO) jest dokumentem na poziomie krajowym, który zawiera wskazanie kierunków postępowania dla poszczególnych grup odpadów, w tym m.in. dla komunalnych osadów ściekowych. Bardziej szczegółowe rozwiązania w tym zakresie w oparciu o wskazane w nim kierunki powinny być zawarte w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, które w większym stopniu uwzględniają uwarunkowania i specyfikę regionu. W opinii Ministerstwa Środowiska nie jest zasadne przesądzenie jednego preferowanego sposobu zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych, gdyż technologia stosowana w danej oczyszczalni, jej otoczenie i istniejące instalacje do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych determinują decyzje w tym zakresie.

Nawiązując do stanowiska pana senatora odnośnie potrzeby opracowania dokumentu strategicznego dla komunalnych i przemysłowych osadów ściekowych, uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Środowiska rozpoczęto prace nad opracowaniem projektu „Strategii postępowania z komunalnymi osadami ściekowymi na lata 2014-2020”, jednakże w trakcie prac podjęto decyzję o włączeniu zakresu planowanej odrębnej strategii dotyczącej komunalnych osadów ściekowych do aktualizacji KPOŚK i KPGO. Obecnie w Ministerstwie Środowiska trwają prace nad aktualizacją obu dokumentów.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) na lata 2014-2020 możliwe jest dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. W osi priorytetowej II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach POIiŚ na lata 2014-2020 w przypadku działań na oczyszczalni ścieków wsparcie mogą uzyskać projekty obejmujące zagospodarowanie komunalnych osadów ściekowych (procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie) celem właściwego zagospodarowania osadów ściekowych, w sposób inny niż

gromadzenie na składowiskach odpadów stałych. Jednym z preferowanych, w ramach konkursu, rozwiązań zagospodarowania osadów ściekowych powinny być technologie umożliwiające odzysk biogazu w procesach stabilizacji osadów ściekowych, a następnie jego wykorzystanie do produkcji ciepła i/lub energii elektrycznej na potrzeby własne operatora. Jednocześnie możliwe będzie stosowanie rozwiązań umożliwiających odzysk fosforu, co wpłynie m.in. na zmniejszenie uciążliwości tego pierwiastka na środowisko. Inwestycje te powinny stanowić element w ciągu technologicznym nowo budowanych oczyszczalni ścieków.

Wobec powyższego, w ocenie Ministerstwa Środowiska, nie brakuje jednoznacznego stanowiska w dokumentach programowych i konsekwencji w działaniach ustawodawczych w sprawie sposobów postępowania z komunalnymi osadami ściekowymi.

Z wyrazami szacunku,

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Mariusz Gajda

Do wiadomości:

1. Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w KPRM